

Natura 2000 gebied 104 – Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

CONCEPT GEBIEDENDOCUMENT

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Meren en Moerassen
Status:	Habitatrichtlijn + Vogelrichtlijn
Site code:	NL2003039 + NL9802064
Beschermde natuurmonument:	-
Beheerder:	Staatsbosbeheer, particulieren
Provincie:	Zuid-Holland
Gemeente:	Reeuwijk
Oppervlakte:	711 ha

Gebiedsbeschrijving

Het gebied is een nat graslandgebied in het Groene Hart van Zuid-Holland. Het gebied bestaat uit een plas (Broekvelden) en enkele ten oosten en zuiden daarvan gelegen graslandpolders. De meeste veenplassen in de omgeving van Gouda werden drooggemaakt vanwege de veiligheid en het economische belang, zo ook Broekvelden en Vettenbroek. In tegenstelling tot het gebied ten westen van Gouda kwam hier geen oude blauwe zeelei bloot maar veen. Kwel kon hier opborrelen en voor permanente wateroverlast zorgen. In 1970 werd, na een ontzanding, de polder Broekvelden / Vettenbroek weer onder water gezet.

Het noordelijk deel van Polder Stein en Roggebroek bestaat uit voedselrijke graslanden, waarbij plaatselijk bloemrijke graslanden aanwezig zijn, met plaatselijk nog kievitsbloemen. Op klei-opveengronden in de nabijheid van rivieren komt hier van oudsher de kievitsbloem voor, een soort die zich sterk wist uit te breiden in de Gouden Eeuw, toen in dit gebied de weinig productieve blauwgraslanden geschikter werden gemaakt als landbouwgrond door bemesting met slootbagger, koemest, compost en huishoudelijk afval.

Begrenzing

PM

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitatype
H6430	Ruigten en zomen
H6510	Glanshaver- en vossenstaarthooidanden

Habitatrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
H1134	Bittervoorn
H1149	Kleine modderkruiper

Vogelrichtlijnsoorten

Soortnr	Soort
A037	Kleine zwaan - n
A050	Smient - n
A051	Krakeend - n
A056	Slobeend - n

Voorstel voor het verwijderen uit de database:

A125	Meerkoet - n ²¹
------	----------------------------

Kernopgaven

- 4.11 **Plas-dras situaties:** Plas-dras situaties voor smienten A050 en broedvogels zoals porseleinhoen A119 en kempahaan A151, kwartelkoning A122 en noordse woelmuis *H1340.
- 4.15 **Vochtige graslanden:** Herstel inundatie, behoud en nieuwvorming blauwgraslanden H6410, glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (*grote vossenstaart*) H6510_B, met name kievitsbloemheoïlanden, mede als leefgebied van de kempahaan A151 en watersnip A153.
- 4.16 **Rui- en rustplaatsen:** Voldoende ruiplaatsen en rustgebieden voor watervogels zoals fuut A005, ganzen, slobeend A056 en kuifeend A061.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen**H6430 Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones**

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit ruigten en zomen, *moerasspirea* (subtype A).

Toelichting Het habitatype ruigten en zomen, *moerasspirea* (subtype A) is slechts over een gering oppervlakte aanwezig, maar het betreft hier wel een vorm van bijzondere kwaliteit, dankzij een flinke populatie kievitsbloemen.

H6510 Laaggelegen schraal heoïland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit glanshaver- en vossenstaartheoïlanden, *grote vossenstaart* (subtype B).

Toelichting Het habitatype glanshaver- en vossenstaartheoïlanden, *grote vossenstaart* (subtype B), betreft hier de vorm van kievitsbloemheoïlanden. Ooit was dit wat betreft omvang het belangrijkste terrein in West-Nederland voor deze vorm van het habitatype. Door verdroging en verzuring is zowel oppervlakte als kwaliteit achteruit gegaan. Het betreft

het laatste voorkomen van kievitsbloemhooilanden in het het Zuid-Holland- Utrechtse veenweide gebied.

Soorten

H1134 Bittervoorn

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting Het gebied ligt binnen het hoofdverspreidingsgebied van de bittervoorn, maar is beperkt van omvang.

H1149 Kleine modderkruiper

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De kleine modderkruiper verkeert landelijk in een gunstige staat van instandhouding. De soort komt in Nederland algemeen en wijd verspreid voor.

Niet-broedvogels

A037 Kleine zwaan

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 40 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen kleine zwanen waren tot voor kort van internationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als foerageergebied en als slaappleaats (zowel Broekvelden/ Vettenbroek als Polder Stein). De aantallen kleine zwanen zijn in de jaren negentig toegenomen, recent weer iets afgenomen. Handhaving van de huidige situatie is voldoende ondanks de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding, omdat het landelijke aantalverloop vooral door omstandigheden in de broedgebieden wordt gestuurd.

A050 Smient

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 7.500 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Aantallen smienten zijn van internationale betekenis. Het gebied heeft o.a. een functie als slaappleaats en als foerageergebied. De aantallen smienten zijn in de loop van de jaren negentig toegenomen, zij het met de nodige fluctuaties. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

A051 Krakeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 70 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting het gebied heeft voor de krakeend o.a. een functie als foerageergebied. De soort pleistert op de plas Broekvelden/Vettenbroek, met aantallen die fluctueren met een licht positieve trend. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig en de internationale populatieomvang neemt toe.

A056 Slobeend

Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 50 vogels (seizoensgemiddelde).

Toelichting Het gebied heeft voor de slobeend o.a. een functie als foerageergebied. De soort pleistert op de plas Broekvelden/Vettenbroek, met aantallen die fluctueren met een negatieve trend. Handhaving van de huidige situatie is voldoende, want de landelijke staat van instandhouding is gunstig.

Synopsis

<i>Habitattypen</i>	<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling oppervlakte</i>	<i>Doelstelling kwaliteit</i>
H6430_A Ruigten en zomen (<i>moerasspirea</i>)	+	++	=	=

H6510_B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	- -	+	>	>
---------	---	-----	---	---	---

<i>Soorten</i>		<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
H1134	Bittervoorn	-	-	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	+	-	=	=

<i>Niet-broedvogelsoorten</i>		<i>Staat van instandhouding</i>	<i>Relatieve bijdrage</i>	<i>Doelstelling leefgebied</i>	<i>Doelstelling populatie</i>
A037	Kleine zwaan	-	-	=	=
A050	Smient	+	-	=	=
A051	Krakeend	+	-	=	=
A056	Slobeend	+	-	=	=

²¹ Aantal thans lager dan ongeveer 0.1% van biogeografische populatie.